

Таким чином, розвиток малого і середнього бізнесу сприяє створенню робочих місць, для яких потрібні досвідчені фахівці з обліку та аудиту. Фахівці з обліку і аудиту бакалаврського рівня підготовки володіють відповідною системою спеціальних знань, у тому числі з організації обліку, звітності і оподаткування в фермерських господарствах, для виконання функцій бухгалтера малих підприємств.

О. Г. Мендрул, д-р екон. наук, проф.,
кафедра економіки підприємств

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА» СТУДЕНТАМ, ЩО ЗДОБУВАЮТЬ ДРУГУ ВИЩУ ОСВІТУ

Дисципліна «Економіка підприємства» має явно виражену практичну спрямованість, оскільки наукові наробки інших дисциплін (маркетингу, фінансів, бухгалтерського обліку, менеджменту тощо) прив'язуються до конкретних аспектів функціонування підприємств. І якщо студенти 2—3 курсів університету мають, прямо скажемо, дуже обмежену уяву про підприємства, то зовсім інша справа з людьми з практичним досвідом роботи. Їх відрізняють від звичайних студентів щонайменш такі риси, які визначають особливості роботи викладача.

Перша риса — кругозір, що значно ширший ніж у студентів, які навчаються в університеті після закінчення середньої школи. Це дозволяє викладачу повніше показувати взаємозв'язок між різними економічними явищами, виходячи за рамки теми, що вивчається.

Друга риса — навички організації навчальної роботи, набуті раніше в інших навчальних закладах, і, в непоодиноких випадках, володіння прийомами наукових досліджень. Тому лекційний курс, як і самостійна робота, мають бути організовані з урахуванням того, що тлумачення змісту підручника з боку лектора та подальший його переказ студентами не відповідає фаху аудиторії.

Третя риса — досвід практичної роботи, який показав нестачу науково-прикладних засад її здійснення — саме тому люди вирішили здобути необхідні фундаментальні економічні знання. Студенти намагаються за допомогою інформації викладача розв'я-

зати свої конкретні проблеми і «фільтрують» інформацію саме під таким кутом зору. Тому перед викладачем постає завдання весь час акцентувати увагу студентів на проблемі — яким чином набуті знання можуть використовуватись у практичній діяльності та наголошувати, що якщо поточна інформація не може бути використана студентами для негайного розв'язання його господарських проблем, то вона стане корисною в перспективі.

Четверта риса — деякі студенти добре обізнані з конкретними питаннями, що розглядаються викладачем, оскільки вони поглиблено вивчали їх на корпоративних тренінгах, семінарах тощо. При цьому позиція тренера, яку поділяють студенти, може не співпадати із змістом університетського курсу, і викладач має бути до цього готовий.

П'ята риса — володіння значною інформацією з науково-літературних джерел, оскільки питання, що поставали перед слухачами під час практичної роботи, вони намагалися розв'язати, читаючи книги передусім іноземних авторів. Це вимагає від викладача будувати свою роботу зі студентами на основі як «класичних», так і найсучасніших науково-практичних видань, ураховуючи, що останні постійно оновлюються.

Шоста риса — вона, мабуть, найголовніша — це розуміння студентами практики бізнесу, яка, до речі, часто відрізняється від теорії. Тому викладач вимушений бути не лише носієм теоретичних знань, а й обізнаним з практикою господарювання підприємств; він має на конкретних прикладах пояснювати причину виникнення протиріч між теорією та практикою та наводити свій погляд на способи їх розв'язання (хоча він може бути дискусійним).

Наведені міркування, на мою думку, дозволяють встановити такі «мінімальні» вимоги до викладання дисципліни:

- 1) комплексне навчання, що ґрунтується на міждисциплінарних зв'язках;
- 2) організація самостійної роботи з елементами наукових досліджень;
- 3) практична спрямованість викладання навчального матеріалу;
- 4) урахування досвіду викладання окремих проблемних аспектів економіки підприємств в інших, не університетських навчальних закладах;
- 5) використання найсучасніших концепцій економіки підприємств, орієнтація студентів на їх опанування завдяки вивченню іноземної літератури;
- 6) розв'язання протиріч, що виникають між теорією підприємства та практикою ведення бізнесу.